

Białystok, 10 stycznia 2020 r.

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3**

RE-I.431.7.2019.SS

**Pan
Tadeusz Truskolaski
Prezydent Miasta Białegostoku**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2019 r. poz. 1464), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185 poz. 1092 ze zm.), art. 175 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869) oraz § 7 umowy nr RE-I.4110.1.15.2019 z dnia 14 stycznia 2019 r. na finansowanie zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej zawartej pomiędzy Wojewodą Podlaskim a Miastem Białystok, w dniach **26 listopada 2019 r. i 04 grudnia 2019 r.** pracownicy Wydziału Programów Rządowych i Funduszy Europejskich Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku:

1. Sławomir Sieniawski – główny specjalista – przewodniczący zespołu kontrolującego
2. Anna Klebanowska – kierownik oddziału
3. Monika Wiśniewska – główny specjalista

– upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr 1/2019 znak: RE-I.431.7.2019.MW z dnia 22 listopada 2019 r. wydane z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Programów Rządowych i Funduszy Europejskich Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku przeprowadzili kontrolę w Urzędzie Miejskim w Białymstoku, 15-950 Białystok, ul. Słonimska 1.

Przedmiot kontroli i okres objęty kontrolą:

Realizacja przez miasto zadań z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w okresie od 1 stycznia 2019 r. do dnia kontroli.

Wykonywanie zadań w kontrolowanym zakresie ocenia się pozytywnie

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, że zadania będące przedmiotem kontroli zgodnie z § 15, pkt 6 Załącznika do Regulaminu organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Białymstoku są realizowane przez Departament Organizacyjny i Nadzoru (Zarządzenie Prezydenta Miasta Białegostoku nr 543/15 z dnia 30 czerwca 2015 r. uwzględniające zmiany wprowadzone Zarządzeniem nr 1021/15 z dnia 24 listopada 2015 r. Zarządzeniem nr 1118/17 z dnia 18 września 2017 r. oraz Zarządzeniem nr 280/19 z dnia 17 kwietnia 2019 r.). Na podstawie § 24 pkt 4. ww. regulaminu, osobą odpowiedzialną za realizację zadania w kontrolowanym okresie jest Dyrektor Departamentu Organizacyjnego i Nadzoru.

Przygotowanie wykazu planowanych dyżurów na terenie Miasta Białystok

Stosownie do zapisów art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 2030 ze zm.), zwanej dalej ustawą o npp, Prezydent Miasta Białegostoku realizując samodzielnie zadania polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej, przygotowuje wykaz planowanych dyżurów na terenie miasta. Kontrolującym przedłożono wykaz z dnia 30 października 2018 r., który zawiera elementy określone w art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy o npp. Miasto Białystok w prowadzonych punktach nie określiło specjalizacji dyżurów.

Porozumienia z okręgową radą adwokacką i radą okręgowej izby radców prawnych na podstawie art. 10

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o npp, powiat corocznie zawiera z okręgową radą adwokacką i radą okręgowej izby radców prawnych właściwymi dla siedziby władz powiatu porozumienia w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze tego powiatu. Kontrolującym przedłożono Porozumienia w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze Miasta Białystok zawarte w dniu 30 października 2018 r. z Izbą Adwokacką w Białymstoku oraz w dniu 26 października 2018 r. z Radą Okręgowej Izby Radców Prawnych w Białymstoku. Analiza porozumień wykazała, że dokumenty te zawierają informacje określone w art. 10 ust. 1 pkt 1–4 ustawy o npp. Informacja o zawartych Porozumieniach, zgodnie z zapisami art. 10 ust. 3 ustawy o npp została przekazana Wojewodzie Podlaskiemu przez Miasto Białystok pismem z dnia 22 listopada 2018 r.

Umowa powiatu z adwokatem, radcą prawnym na podstawie art. 6

Przepis art. 6 ust. 1 ustawy o npp stanowi, że adwokat lub radca prawny udziela nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie umowy zawartej z powiatem. Do obsługi zadania zawarto 15 umów zlecenia z adwokatami oraz 15 umów zlecenia z radcami prawnymi. Jedna umowa zlecenie z radcą prawnym uległa rozwiązaniu i w dniu 24 września 2019 r. zawarto umowę z innym radcą prawnym. Wszystkie umowy w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej zostały zawarte z adwokatami oraz radcami prawnymi wskazanymi imiennie przez Okręgową Radę Adwokacką w Białymstoku oraz Okręgową Izbę Radców Prawnych w Białymstoku. Analiza treści ww. umów wykazała, że zawierają one elementy wymienione w art. 6 ust. 2 pkt 1–7 ustawy o npp.

Obsada punktów i współpraca z wykonawcami

Zarządzeniem nr 1241/18 z dnia 30 października 2018 r. Prezydent Miasta Białegostoku ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej w 2019 r. Konkurs, ogłoszony na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy o npp, został podzielony na dwa zadania. Zadanie nr 1 dotyczyło prowadzenia trzech punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, natomiast zadanie nr 2 prowadzenia trzech punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, co jest zgodne z dyspozycją art. 11 ust. 1c ustawy o npp.

W odpowiedzi na ogłoszony przez Miasto konkurs wpłynęło 7 ofert dotyczących zadania nr 1 oraz 2 oferty dotyczące zadania nr 2. Jak wynika z protokołu z posiedzenia komisji

konkursowej, spośród ofert spełniających wymagania formalne, w oparciu o przeprowadzoną ocenę merytoryczną, do dofinansowania rekomendowano Fundację „Spe Salvi” (zadanie 1) oraz Fundację Honeste Vivere (zadanie 2). Wybór ww. organizacji został potwierdzony Zarządzeniem nr 1361/18 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 07 grudnia 2018 r.

Umowy z Fundacją „Spe Salvi” oraz Fundacją Honeste Vivere Miasto Białystok zawarło w dniu 17 grudnia 2018 r.

W myśl art. 11 ust 7 ustawy o npp, na mocy zawartych umów, organizacjom pozarządowym wyłonionym w drodze konkursu powierzono zadania z zakresu edukacji prawnej, realizowane w związku z problemami zgłaszanymi w trakcie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, w wymiarze co najmniej jednego zadania na rok na każdy punkt. Z przedstawionych kontrolującym dokumentów (sprawozdania organizacji) wynika, że zadania z zakresu edukacji prawnej są realizowane zarówno przez Fundację „Spe Salvi” (wykłady) jak również Fundację Honeste Vivere (m.in. informatory i poradniki w wersji papierowej i elektronicznej).

Mając na uwadze zapisy art. 11 ust. 1 i 1c ustawy o npp, Miasto Białystok w 2019 r. powierzyło prowadzenie sześciu punktów nieodpłatnej pomocy prawnej adwokatom i radcom prawnym, 3 punktów nieodpłatnej pomocy prawnej Fundacji „Spe Salvi” oraz trzech punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego Fundacji Honeste Vivere. Jak wynika z umów zawartych z wykonawcami, realizacja zadań została przewidziana w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. Przedstawione Kontrolującym miesięczne karty ewidencji czasu pracy jak również wydruk z elektronicznego systemu rejestracji potwierdzają terminowe uruchomienie ww. punktów w dniu 02 stycznia 2019 r. (na podstawie art. 8 ust. 3 ustawy o npp, w dniu 01 stycznia 2019 r. pomoc nie była świadczona).

Działalność punktów była na bieżąco monitorowana przez Miasto Białystok, zarówno pod względem punktualności dyżurów, jak również świadczenia usług przez osoby uprawnione, zgodnie z ustawą o npp oraz zawartymi umowami. Jak wynika z wyjaśnień Sekretarza Miasta z dnia 04 grudnia 2019 r. „*.../ w toku realizacji zadania przeprowadzane są kontrole w punktach, zgodnie z harmonogramem kontroli tworzoną na każdy miesiąc począwszy od lutego br. - w miesiącu styczniu przeprowadzane były kontrole doraźne mające charakter instruktażowy, których celem było wdrożenie nowych wykonawców w zakresie realizacji zadania.*” Przedstawiona Kontrolującym dokumentacja w tym zakresie potwierdza weryfikację przez Miasto punktualności świadczenia usług przez wykonawców. Wyniki przeprowadzonych kontroli przedstawiane były kierownictwu Departamentu Organizacyjnego i Nadzoru Urzędu Miejskiego w Białymstoku. W przypadku stwierdzenia spóźnień, na bieżąco wyjaśniano zaistniałą sytuację z wykonawcami. W jednym przypadku do wykonawcy skierowane zostało pisemne pouczenie o obowiązku terminowej realizacji zleconej usługi (pismo przekazane do wiadomości Dziekana OiRP). Odnosząc się do stwierdzonych spóźnień, Sekretarz Miasta w wyjaśnieniu z dnia 04 grudnia 2019 r. potwierdził, że „*.../Nie rzutowało to na pracę punktów, które funkcjonowały zgodnie z zawartymi umowami. Wszystkie zapisane na porady osoby zostały przyjęte w umówionym terminie /.../. Rodzaj uchybień nie stanowił podstawy do zastosowania przez zlecniodawcę zapisów umowy w zakresie potrącenia z należnego wynagrodzenia.*” Przedstawione kontrolującym karty pomocy – część B, dotyczące anonimowej oceny udzielonych porad

przez osoby uprawnione, potwierdzają terminową realizację usług przez wykonawców (pytanie nr 7 – odpowiedź *zdecydowanie tak lub raczej tak*).

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że Miasto Białystok monitorowało, czy usługi świadczone są przez osoby uprawnione zgodnie z ustawą o npp oraz zawartymi umowami, w tym zgłaszane zastępstwa. Weryfikacja w tym zakresie dokonywana była w trakcie prowadzonych przez Miasto kontroli punktów npp/npo. Kontrolującym udostępniono rejestr, w którym odnotowywane są zastępstwa poszczególnych wykonawców ze wskazaniem daty i przyczyny nieobecności w punkcie oraz danych osoby zastępującej. Zgodnie z wyjaśnieniem Sekretarza Miasta z dnia 04 grudnia 2019 r. „*w przypadku zgłoszenia zastępstwa przez wykonawców na bieżąco weryfikowane jest posiadanie uprawnień do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na stronach internetowych właściwych izb. W punktach nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego weryfikowane jest posiadanie stosownego zaświadczenia. W ramach monitorowania świadczenia usług przez osoby uprawnione zgodnie z ustawą oraz zawartymi umowami weryfikowana jest częstotliwość wskazywania na zastępców aplikantów adwokackich lub radcowskich, celem wyeliminowania ustanowienia aplikanta stałym zastępcą wykonawcy.*” W celu ujednolicenia sposobu zgłaszania zastępstw, w tym wyeliminowania nieprawidłowości w tym zakresie, Miasto Białystok opracowało wzór zgłoszenia zastępstwa oraz pismem z dnia 26 marca 2019 r. przypomniało wykonawcom o obowiązku zgłaszania zastępstw zgodnie z zapisami umowy.

Na podstawie rejestru zastępstw Zespół kontrolny nie stwierdził przypadków ustanowienia aplikanta adwokackiego lub aplikanta radcowskiego stałym zastępcą wykonawcy.

Organizowanie wizyt dla mieszkańców o różnych potrzebach

Zgodnie z art. 8 ust 4 ustawy o npp udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego odbywa się według kolejności zgłoszeń, po umówieniu terminu wizyty.

Kontrolującym udostępniono program komputerowy, odzwierciedlający umówione w poszczególnych punktach terminy wizyt. W elektronicznym systemie rejestracji zapisywane są osoby, które dokonały zgłoszeń telefonicznie oraz osobiście zgłosiły się do rejestracji w Urzędzie Miejskim w Białymstoku. Do systemu wprowadzane są również terminy porad prawnych lub obywatelskich umówionych mailowo oraz za pośrednictwem zapisów on – line. Dostęp do systemu posiadają wykonawcy we wszystkich punktach nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, zobligowani do przyjęcia osób uprawnionych zgodnie z art. 8 ust. 4 ustawy o npp.

Kontrolujący ustalili, że Miasto Białystok określiło wykonawcom sposób postępowania w przypadku zgłoszenia osób uprawnionych bezpośrednio do punktu, bez uprzedniego zapisania się. Dopuszczono możliwość ich obsługi, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych, które mogą mieć problem z ponownym dotarciem do punktu oraz osób, które miały obiektywne bariery w zapisaniu się, pod warunkiem zarejestrowania wizyty.

W umowach zawartych z adwokatami, radcami prawnymi oraz organizacjami pozarządowymi ustalono zasady organizacji usług, świadczonych osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się oraz osobom ze znaczną niepełnosprawnością ruchową, poza punktem nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Wykonawcy zobligowani zostali do dojazdu we wskazane miejsce we własnym zakresie, bez zwiększenia z tego tytułu środków na wynagrodzenia.

Dostępność dyżurów dla mieszkańców pod względem czasu i miejsca

Artykuł 8 ust. 3 ustawy o npp stanowi, że udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego odbywa się w punkcie w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu podczas dyżuru trwającego co najmniej 4 godziny dziennie /.../.

Harmonogram pracy dwunastu punktów w Mieście Białystok w 2019 roku określono w Załączniku nr 1 do umowy nr RE-I.4110.1.15.2019 z dnia 14 stycznia 2019 r. na finansowanie zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej, zwanej dalej umową z wojewodą, od poniedziałku do piątku po 4 godziny dziennie.

Dni i godziny pracy poszczególnych punktów zostały określone w umowach na realizację zadania publicznego zawartych z Fundacją „Spe Salvi” oraz Fundacją Honeste Vivere, w porozumieniach z Radą Okręgowej Izby Radców Prawnych w Białymstoku oraz Izbą Adwokacką w Białymstoku, jak też w umowach zawartych z poszczególnymi adwokatami i radcami prawnymi.

Analiza zawartych umów, harmonogramu dyżurów zamieszczonego na stronach BIP Urzędu Miejskiego w Białymstoku oraz informacji na tabliczkach informacyjnych w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego wykazała, że usługi świadczone są zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o npp.

Na szczególną uwagę zasługuje zróżnicowanie przez Miasto Białystok godzin dyżurów, w sposób dogodny dla mieszkańców o różnych aktywnościach zawodowych. Zarówno punkty nieodpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego prowadzone przez organizacje pozarządowe, jak też punkty obsługiwane przez radców prawnych oraz adwokatów, są czynne w godz. 7.30 - 19.30.

Lokalizacja i harmonogram pracy punktów są zgodne z danymi określonymi w załączniku nr 1 do umowy z wojewodą.

Czas oczekiwania na wizytę

Zgodnie z wyjaśnieniem Sekretarza Miasta „/.../ Osoby uprawnione przyjmowane są zgodnie ze wskazaniem terminu oraz miejsca porady, czas oczekiwania na porady jest mniejszy niż 7 dni. W związku z powyższym prezydent Miasta Białegostoku nie wydłużył czasu trwania dyżurów, do co najmniej pięciu godzin dziennie /.../”.

Z przedstawionej Kontrolującym dokumentacji wynika, że możliwość wydłużenia czasu trwania dyżuru w trakcie roku określona została jako jeden z warunków otwartego konkursu ofert, zgodnie z art. 8 ust. 6 ustawy o npp oraz uwzględniono ją w umowach z wykonawcami.

W ogłoszeniu otwartego konkursu ofert jednym z elementów realizacji zadania publicznego było wydłużenie we wszystkich punktach, do co najmniej 5 godzin dziennie, czasu trwania dyżuru w przypadku, gdy liczba osób uprawnionych, którym ma zostać udzielona nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, uniemożliwia sprawne umawianie terminów w punktach na obszarze powiatu. Zaznaczono w nim, że wydłużenie

czasu trwania dyżuru nie powoduje zwiększenia środków przeznaczonych na realizację zadania w danym roku.

Analiza treści umów zawartych przez Miasto Białystok z Radą Okręgowej Izby Radców Prawnych w Białymstoku, Izbą Adwokacką w Białymstoku oraz umów zawartych z wykonawcami usług wykazała, że zapewniają one możliwość wydłużenia dyżuru do co najmniej 5 godzin dziennie bez zwiększenia środków na realizację zadania, zgodnie z art. 8 ust. 7 ustawy o npp.

Tytuł prawny i położenie lokalu

Art. 8 ust. 10 ustawy o npp obliguje powiaty do usytuowania punktów w lokalach, do których tytuł prawny posiada powiat lub gmina. Lokale powinny być usytuowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dogodnego dostępu do nich osób uprawnionych, w tym w zakresie połączeń komunikacyjnych na terenie powiatu.

Z udzielonych Kontrolującym wyjaśnień wynika, że dogodny dostęp osób uprawnionych, w tym w zakresie potrzeb komunikacyjnych, a jednocześnie z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych w ramach posiadanych przez Miasto zasobów, był decydującym kryterium usytuowania punktów na terenie powiatu.

Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego umieszczono w dwóch lokalizacjach: na ul. Zamenhofs 5c pok. 4 i 11 (6 punktów) oraz na ul. Św. Rocha 3 pok. 7A i 7B (6 punktów).

W toku kontroli ustalono, że lokalizacja punktów odpowiada dyspozycji wskazanego na wstępie przepisu.

Dokumentacja i sprawozdawczość

Zgodnie z zapisami art. 7 ust. 1 ustawy o npp, adwokaci lub radcowie prawni dokumentują każdy przypadek udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, w karcie nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, zwanej dalej „kartą pomocy”. Wzór karty został określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego z dnia 21 grudnia 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 2492), zwanego dalej rozporządzeniem. Karta pomocy składa się z części A i części B.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że Miasto Białystok monitoruje prawidłowość i kompletność dokumentowania porad przez wykonawców. Jak wynika z informacji przedstawionej w dniu 4 grudnia 2019 r. przez Sekretarza Miasta *przekazywane przez adwokatów, radców prawnych oraz organizacje pozarządowe karty pomocy, oświadczenia osób uprawnionych /.../ są na bieżąco weryfikowane, zaś po przeanalizowaniu dokumentów za dany miesiąc i ewentualnym stwierdzeniu nieprawidłowości wykonawcy na bieżąco otrzymują informacje o stwierdzonych uchybieniach wraz z informacją o właściwym sporządzaniu dokumentacji.* Kontrolującym przedstawiono notatki informacyjne wskazujące na stwierdzone w czasie weryfikacji błędy oraz podjęte przez pracowników czynności.

Analiza umów zawartych przez Miasto Białystok z wykonawcami wykazała, że zawierają one zapisy zabezpieczające możliwość pomniejszenia o 5 % wynagrodzenia w przypadku

wykonywania umowy w sposób wadliwy. Pod tym pojęciem zdefiniowano m.in. przedłożenie przez wykonawców kart pomocy wypełnionych częściowo, bądź ich przedłożenie po terminie określonym w umowie. Kontrolującym przedstawiono dokumentację potwierdzającą zastosowanie wskazanych zapisów umowy w praktyce - z uwagi na nieprawidłowości w zakresie kompletności i prawidłowości przedłożonej przez organizację dokumentacji, wynagrodzenie należne za miesiąc maj 2019 roku zostało pomniejszone o 5 %.

Dobłą praktyką stosowaną przez Miasto Białystok są informacje i wytyczne przekazywane wykonawcom w korespondencji, dotyczące sposobu wypełniania przekazywanej dokumentacji, jej prawidłowości i kompletności.

Korzystanie z opinii o jakości obsługi

Stosownie do zapisów art. 7 ust. 5 ustawy o npp, starosta analizuje opinie osób uprawnionych o udzielonej pomocy, mając na względzie potrzebę wprowadzenia usprawnień oraz podniesienia jakości nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Opinie osób uprawnionych zawarte są w części B karty pomocy, której wzór określony jest w załączniku nr 2 do rozporządzenia. Wypełnienie tej części karty pomocy jest dobrowolne (§ 8 ust. 4 rozporządzenia).

W myśl § 8 ust. 9 rozporządzenia, starosta, co najmniej raz w miesiącu odbiera części B kart pomocy zgromadzone w urnie. Na tę okoliczność Sekretarz Miasta w informacji z dnia 4 grudnia 2019 r. wyjaśnił, że */.../ części B kart pomocy, zawierające opinie osób uprawnionych o udzielonej pomocy, systematycznie, zazwyczaj dwa razy w miesiącu, nie rzadziej niż raz w miesiącu odbierane są z urn znajdujących się w miejscach przeznaczonych dla osób oczekujących/.../*. Wszystkie części B kart pomocy zweryfikowane przez Kontrolujących były oznakowane pieczęcią jednostki kontrolowanej.

Miasto Białystok dokonuje kwartalnej analizy opinii osób uprawnionych o udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim, wyrażonych w części B kart pomocy. Analiza raportów sporządzonych w tym zakresie wykazała, że zawierają one identyfikację obszarów problemowych, podsumowanie skuteczności działań przeprowadzonych w danym kwartale oraz planowane dalsze kroki postępowania. Raporty potwierdziły, że Miasto Białystok przeprowadza dodatkowe wywiady telefoniczne z osobami, które udostępniły numer telefonu kontaktowego na części B karty pomocy, w celu zgromadzenia pogłębionych opinii o realizacji zadań nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Ustalono, że wypełniając przepisy § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia, Prezydent Miasta Białegostoku, co najmniej raz w miesiącu przekazuje opinie osób uprawnionych o udzielonej pomocy Dziekanowi Okręgowej Rady Adwokackiej w Białymstoku, Dziekanowi Okręgowej Izby Radców Prawnych w Białymstoku oraz właściwym organizacjom pozarządowym. W pierwszej połowie roku przekazywanie dokumentów odbywało się drogą elektroniczną, zaś od 1 września br. funkcję przejął system teleinformatyczny do obsługi nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego wdrożony przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Karty przekazywane były po usunięciu danych osobowych i pisma odręcznego, jeśli treść komentarzy była istotna – karta była przepisywana.

Dodatkowe wsparcie osób uprawnionych

Przeprowadzone czynności kontrolne pozwoliły na stwierdzenie, że Miasto Białystok w otwartym konkursie ofert na realizację zadania publicznego polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej w 2019 r. uwzględniło możliwość przedstawienia przez organizację pozarządową porozumień o wolontariacie zawartych z osobami służącymi asystą osobom uprawnionym, mającym trudności w samodzielnej realizacji porady. Przedstawienie ww. porozumień zostało uwzględnione w kryteriach oceny ofert pod względem merytorycznym (kryterium nr 9).

Możliwość prowadzenia tzw. asysty poradniczej została potwierdzona przez wykonawców wyłonionych w ww. konkursie, których oferty uwzględniają zawarcie z wolontariuszami porozumień / umów w ww. zakresie.

Terminowe przeprowadzanie kontroli wykonywania zadań

W trakcie kontroli ustalono, że realizacja przez organizacje pozarządowe zadań dotyczących prowadzenia 3 punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, 3 punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej została skontrolowana przez Miasto Białystok w okresie od 17 maja do 31 lipca 2019 r. Miasto dokonało oceny stopnia realizacji zadań oraz ich efektywności, rzetelności i jakości. Ocenie poddano również prawidłowość wykorzystania środków publicznych oraz prowadzenie dokumentacji związanej z realizowanymi zadaniami. Wyniki przeprowadzonych kontroli (protokół kontroli z dnia 09 sierpnia 2019 r. oraz z dnia 12 sierpnia 2019 r.) potwierdziły prawidłową realizację zadań w okresie objętym kontrolą.

Zagwarantowanie powiatowi w warunkach umownych wszechstronnych możliwości kontroli prawidłowości wykonywania zadań oraz określenie zasad odpowiedzialności zleceniobiorcy za niewykonanie zadań lub nienależyte wykonanie, w tym możliwości rozwiązania umowy

Analiza umów, jakie Miasto Białystok zawarło z Fundacją „Spe Salvi” oraz Fundacją Honeste Vivere wykazała, że zawierają one uregulowania dotyczące kontroli zadania publicznego (§ 6). Zapisy umów dopuszczają kontrolę zadania w toku jego realizacji oraz po jego zakończeniu, do czasu ustania zobowiązania określonego w umowie. Przewidują możliwość żądania wyjaśnień, dokumentów i innych nośników informacji, przeprowadzenia kontroli zarówno w siedzibie zleceniobiorcy, jak i w miejscu realizacji zadania publicznego.

W zawartych umowach (§ 3 i § 12) została określona odpowiedzialność organizacji w przypadku nieterminowego oraz nienależytego wykonywania umowy oraz możliwość rozwiązania przez Miasto umowy w przypadku odmowy poddania się przez zleceniobiorcę kontroli, czy też nie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Spełnianie wymogów dotyczących lokali, w których jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna i świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie

W celu sprawdzenia dostosowania lokali, w których udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie do wymogów rozporządzenia, Kontrolujący w dniu 04 grudnia 2019 r., w obecności Kierownika Referatu ds. Nadzoru nad Stowarzyszeniami, Fundacjami i Pomocą Prawną w Departamencie Organizacyjnym i Nadzoru Urzędu Miejskiego w Białymstoku, dokonali oględzin ww. lokali.

Ustalono, że lokale są dostępne dla osób uprawnionych i spełniają wymogi wynikające z § 3 ust. 2 oraz § 5 ust 1 - 3 rozporządzenia. W miejscu przeznaczonym dla osób oczekających udostępniono informacje wymienione w § 5 ust 4 rozporządzenia.

Przechowywanie dokumentacji

Zgodnie z wyjaśnieniem Sekretarza Miasta z dnia 04 grudnia 2019 r. w kwestii archiwizacji dokumentacji związanej z realizacją zadania z zakresu nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej „/.../ *Sprawy rejestrowane są pod następującym symbolem i hasłem klasyfikacyjnym: 033 - Nawiązywanie kontaktów i określanie zakresu współdziałania gminy i jej jednostek organizacyjnych z innymi podmiotami lub jednostkami organizacyjnymi na gruncie krajowym sprawy.*” Mając na uwadze obowiązującą dla ww. symbolu klasyfikacyjnego zgodnie z JRWA kategorię archiwalną (A), Kontrolujący potwierdzili spełnienie wymogu wynikającego z art. 4 ust 5 ustawy o npp.

W związku z tym, że nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości i uchybień w kontrolowanym zakresie, odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

Jarosław Cezary Worobiej
Dyrektor Wydziału
Programów Rządowych i Funduszy
Europejskich